

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

EMFIZETHEL ÁRAK:

Egész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér pótlásra 50 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Feloldó szerkesztő:
DÉKÁNY MIHÁLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lejtulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

A nevelésről.

Nem azok legjobb jótévedőink, akik életet adtak, sem nem azok, kik kincseket szereztek számunkra, hanem azok, akik embereket képeznek belőlünk. Az állatnak is van élete s miben különbözik a műveletlen ember az állattól? Nem-e éppen ugy ösztöneinek rabja?

De ime, az erdő mélyében, kopár sziklák közöttül száguldó patak, világrészek szorgalmának és jólétének szelid teherhordó összekapcsolójává változik, mert rakoncátlan ereje erős partok közé szorítva, rendes szabályossággal folytatja utját az ő nagy örökkévalósága: a tenger felé; és az ember vére nem rakoncátlanabb amaz ő elemnél, mely a világteremtés felső mondjában is közvellenül a Tahu-Ubabu, a zűrzavar után következik és ha azt megtudta szelidíteni az egyetlen szó: »Legyen világság«, mennyivel inkább az embert, kiről az van mondva, hogy abban van az Isten lehetete: a lélek!

És a gazdaság? Mely erkölcsi értelem rejlik a népmondában, hogy a kincseket az alvilág szellemei őrzik a föld mélyében, honnan napvilágra fejtetnek. Szerszáma sincsen a sok rossznak, amit az emberek a pénzért tesznek, s még annál is több az, amit a pénzzel tesznek. Akárhány gazdáról mondhatni, hogy nem ő birja a sok kincset, hanem megfordítva, ez őt birja s pedig milyen hatalommal! Erkölcsrontó, lélekvesztő, démoni hatalommal. Képes sarkaiból kiforgatni gazdája külső és belső világát, hogy a rutat szépe, a bünt érénynek nézi, tesszik magának a gonoszságban, s az állatiaságban gyönyörét leli. Csak nézzük azt az embert; — bohóc ruhájától kezdve hörcsög bajuszáig egy tartalak és ő ezt szépen tartja; vagy azt ott; van egy becsületes, de földhöz ragadt szegény rokona és tudni sem akar róla, s még tesszik magának benne, hogy a világ szivtelennek mondja; vagy azt a ledér éjjeli ragadozó, testét lelkét pusztítja és még sem tehet róla, mert ő ezt élvezetnek nézi; vagy azt a léha naplopó, nappal az utcákat méregeti, éjjel pedig kártyázik, ebből áll évek óta minden dolga, s ő ezt életnek nevezi, — mi egészen más az a gazdag, akinek a műveltség megmondja, hogy mire való a gazdaság! Nemhogy a pénz őt verné rabszága, inkább még ő váltja meg az alvilági sötét rémeitől; hány embernek ad vele kenyeret, hány szegény szerez utána jólétet és önönmagának a legnemesebb élvezet, hírt, dicsőséget, halhatatlan érdemeket szerez általa, s a mellett nem hogy fogyna, sőt inkább évről-évre növekedik jólétben — és nincs köztük más különbség csak az, hogy ez művelt, amaz pedig műveletlenek.

Mit érdemelnek tehát azok, a kik oda törekszenek, hogy a műveltség terjesztésük?

Nem is pénz annak a szolgálatnak az értékjege, mert nem egyenértéke az annak; az a nevelő, aki csak pénzért az, olyan, mint a bálványimádók papja; a palást ugyan papi rajta, de nem az az ige is, amit ajka hirdet, azért nem is épít, hanem ront; az igazi nevelő olyan, mint a költő, aki azért zengi be a világot, mert nagyon reá fáj a szive és a fájdalom boldogság neki.

Csak így érthetni meg, honnan veszi az igazi nevelő azt az emberfeletti erőt, melylyel a sikeres gyermeknevelés jár; nem munka ez, hanem élet, lélegzés, éveken át, minden nap, kora reggeltől késő éjszakáig; késő este szinte összeroskad a faradtságtól, holtra ki van merülve, — pihenésre van szüksége.

Munkája, lelket-testet ölő munkája a legnagyobb áldást hozza az emberiségre. — Nevelés nélkül nincsen valódi boldogság és a ki neveléssel foglalkozik, legnagyobb tiszteletünkre tarthat igényt.

Aki csak hiányos nevelésben részesült, annak kötelessége, hogy önművelődéssel pótolja a hiányt. Nevelés nélkül az ember a mai korban gyámoitalan marad s összes támasza az, amit a jólneveltek nyújthatnak neki.

Az állomásra vezető vasuti átjáró kérdése.

Mult számunkban röviden már hirtadtunk arról, hogy folyó hó 6-án délelőtt a Csáktornyáról Budapest felé induló személyvonat elgázolta Guttermann Stefike polgári iskolai I. oszt. tanulót. S ha itt még fel-említjük, hogy a mélyen sujtott szülők iránt, kik egyetlen gyermeküket veszítették a szerencsétlenség folytán, óriási a részvét, be is fejezhetők a szomorú ügyről szóló tudósítást. Ezen szomorú eseménynek az egyszerű regisztrálásával azonban nem szabad megelégednünk. Nem szabad pedig azért, mert a szerencsétlenség színhelye állandó mizeriája Csáktornyának.

Mert hát hol s miképpen történt is a szerencsétlenség? Tudjuk, a vasut és az országot keresztvezésénél olyképen, hogy a csunya, esős, hideg időben az iskolából hazatérőben volt kis leány már megunt a tolatás miatti várakozást a sorompónál s a mint a tolató vonat utolsó kocsija elhaladt az orszagutról, bebujt a sorompónál és át akart futni a pálya testen, miközben a másik vágányon éppen kifelé haladó személyvonat elkapta a szegényt és megtörtént a szerencsétlenség. Mondhatnók ennek folytán, hogy a kisleány ön maga volt szerencsétlenségének az előidézője. Igaz, — közvetlenül igen, de általánosságban mégis a helyi körülmény az, a melynek folytán ily szerencsétlenség bár melyikünkét érhet bármikor.

Ugyanis ezen helyen reggeltől estig állandó tolatások vannak s alig van a napnak órája, hogy a sorompó le ne volna érszelve a járókelők nagy bosszúságára. A vonatok indulása előtt 1—2 órával megkezdődik a tolatás, mikor is sokszor fél óráig is kell várakozni a sorompónál, míg át érszlik az embert. Pedig, aki Csáktornyáról az állomásra akar jutni, annak ezen a szerencsétlen helyen okvetlenül keresztül kell mennie, s bizony nem egy ember késett már le épen a sorompónál való várakozás miatt a vonatról. Azonkívül ez az átjáró egyszersmind országot is, még pedig nagy forgalmu országot, a minél fogva is csak természetes, hogy a várakozást már megunó, siető gyalog utas alig várja, hogy a tolató vonat utolsó kocsija is elhagyja a keresztüljárót, rögtön még a sorompó megnyitása előtt is igyekeznek, ha tud, keresztül futni a pálya testen. Ha azután ilyenkor a másik vágányon (itt kettős sínpar van) épen ellenkező irányból egy másik vonat fut, melyet a türelmetlen várakozó a tolató vonattól különben sem láthat, mindig megtörténhetik a szerencsétlenség.

Ezen átjáróhoz aránylag közel van az állomás, s még közelebb vannak a raktárak, és így a tolatásokat úgy szólván el sem lehet terelni erről a helyről, miért is ez az átjáró a lehető legrosszabb helyen van. Ezen elmondott abnormis állapotot segíteni, változtatni kell, ha a hasonló szerencsétlenségek ismétlődését és a közlekedés nagymérvű korlátozását el akarjuk kerülni.

Változtatni ez állapotot sokféleképen lehet. Ha lehetséges, végezzék a tolatásokat a pályaudvar másik oldalán, az erdő felől; van ott elég hely s nincs is a pálya testen keresztül ugyszólván semmi közlekedés se. Vagy pedig legalább a gyalogjárók részére készítsenek a mostani átjárónál, mint Nagykánizsán és sok helyütt van, a pálya test feletti, illetőleg a pálya test alatt alagut átjárót. Ez utóbbi esetben igaz ugyan, hogy a kocsik közlekedés semmit sem nyerne, s erre nézve továbbra is kellemetlenségek lesznek, de a kocsik közlekedésnél nem is történhet szerencsétlenség, mint a gyalogosokkal, mert a kocsik, míg a sorompó le van érszelve, semmi esetre sem próbálkozhat az átmenettel.

Leghelyesebb s állandó megoldás az volna egy a gyalog, mint kocsiközlekedés és az országot fontossága szempontjából is, ha az országot a Muraközi pezsgő gyártól megnyújtának az ugynevezett mártáni átjáróig, s itt keresztelnék az országot a pálya testet. Eddig az átjáróig a tolatások ugysem nyulnak ki, azonkívül itt már a pálya test is szabadon áll, áttekinthető, nincsenek épületek, melyek a kellő áttekinthetést akadályoznák, tehát ennél fogva is biztosabb lenne a közlekedés. És ezzel nem is nyulna meg az állomástól való távolság. Épen ezért érthe-

tellen, hogy mikor ezelőtt 15—16 évvel az országút és vasut mostani keresztezését készítették, a mikor tehát az országutat a régi helyéről eltolták, mindjárt nem tolták el a mártáni átjáróját. Ha ezt tették volna, aminek előbb-utóbb ugys meg kell történnie a vasut folytonos terjeszkedésénél fogva, akkor nem történt volna meg a mostani szerencsétlen ség se és nem is lenne állandó mizeriája Csáktornyanak a nevezett átjáró.

Tegyük meg tehát a kellő lépéseket és intézkedéseket: a járás közigazgatási hatósága, Csáktornya nagyközség előjárósága, a megyei államépítészeti hivatal s a Déli vasut társaság közösen, hogy az átjáró kérdése egyszer már végleges és közmegnyugvásra rendeztesse!

KÜLÖNFÉLEK.

— **Kérelem.** Lapunk folyó hó 1-ével a XXIV-ik évfolyam II-ik negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük az előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétkülésében fennakadás történjen. Tisztelettel a kiadóhivatal.

Apr. II-ikét Csáktornyan is megünnepelelték. A középületekre kiütöttek a nemzeti színű zászlót s délelőtt 9 órakor a róm. kath. templomban ünnepi mise volt, melyen a tanuló ifjúság tanítóik és tanáraik vezetésével megjelent. A tanítás szünetelt egész nap. Sőt e napon a folyamathoz levő katonai sorozások is szüneteltek.

— **Körjegyzőválasztások.** Elekes Nándor okl. jegyző, volt viziszentgyörgyi segédjegyző, jelenleg kányádi körjegyző udvarhely megyében a napokban Lővéte nagyközség főjegyzőjévé választották meg egyhangulag.

Folyó hó 6-án volt Szobolcizán a körjegyző választás dr. Skublics Gábor szolgabíró elnöksége alatt. A szolgabíró a választás közönség jelöltjét, Szemző Zsigmond sárszegi körjegyzőt nem jelölte, mire a közönség elkeseredetten hagyta ott a választási helyiséget. A helyiségben maradt néhány választó Pühr Mihály légrádi segédjegyzőre adta le

szavazatát. A választási eljárást megfelelőbezték.

— **Állomás név változás.** Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter Kiscell vasuti állomás nevét folyó évi május 1-től kezdődőleg Celledömölkre változtatta. A községneve egyébként már pár év óta Celledömölk.

— **Hírek a balatoni vasutról.** A balatonparti vasut építését már megkezdették. A földhányási munkálatokat szegedvidéki kúdikusok végzik. Az egyes állomás épületeket és őrházakat az eddigi soblonszerű vasuti építkezésektől eltérőleg magyar stílusban óhajítja a kormány megépíttetni.

— **Új ügyvéd.** Dr. László Béla ügyvéd jelölt a napokban leletta az ügyvédi vizsgát Budapesten.

— **Állandó választmányi ülés.** A törvényhatósági bizottság folyó évi május havi rendes közgyűlésén felveendő 1906 évi vármegyei házipénztári és a vármegyei összes alapok 1906 évi számadásai tárgyában teendő véleményes jelentés elkészítése végett az állandó választmányi ülése 1907 évi április hó 25-én délelőtt 9¹/₂ órakor, ugyan a fent kitett bizottságot közgyűlésen felveendő egyéb törvényhatósági ügyek közgyűlési tárgyalásának előkészítése végett pedig az állandó választmányi ülés 1907 évi május hó 6-án délelőtt 9¹/₂ órakor lesz Zalaegerszegen a vármegyei ház gyűlés termében.

— **Utban Amerika felé** Markovics János 30 éves bogovácsei, Henrik Mihály 27 éves és utóbbinak a felesége szladováci lakosok folyó hó 8-án, Baracsi János 36 éves, gradinai, Bognár Imre gradinai és Fraj János budakoveci lakosok folyó hó 9-én utlevél nélkül igyekeztek Prágerhofon keresztül Amerikába, azonban Csáktornyan visszatartották őket és illetőségi helyeikre toloncolták. A 6 kivándorlónál 1810 korona készpénz volt.

— **Rablótámadás egy gyalog postás ellen.** Laki Gábor turnischai gyalog postás mult csütörtökön egy 500 koronát tartalmazó pénzeslevelet vitt át a postán. Nesztét veték ennek ismeretlen tettesek s miután tudták, hogy a pénzeslevél Bisztrícére szól és a postás okvetlen áthalad a Turnischa és Bisztrice közötti erdőn, jó korán elrejtőztek az út mellett, hogy a pénzt vivő postást kirabolják. Amint a postás elhaladt

a rablók rejtekhelye mellett, ezek utána sompolyogtak és hátulról orozva, egy nehéz fahusánggal leütötték. A szerencsétlen ember eszméletét veszítve összeesett s ekkor a Rablók nekiláttak Laki levéltáskájának a kirablásához. Össze-vissza forgattak minden levelet, de nem találták meg az 500 koronát tartalmazót. A pénzeslevelet a postás a kabátja belső zsebébe rejtette. Miután hiába kerestek, megugrottak, hátra hagyva Lakit az erdő közepén, kire arra haladó emberek bukkantak. A támadókat kutatták, de eddig a nyomozás mást nem tudott megállapítani, mint azt, hogy a támadók mezitelen lábakkal onotak a postás után.

— **Korcsmai veredések.** Kistovics István nyírvölgyi lakost f. hó 2-án Toplák György szentilainai korcsmáros korcsmájában 6 nyírvölgyi legény szóváltásból kifolyólag úgy elverték, hogy sérülései még most is hegednek.

— **Muraközi lötenyésztes emelése érdekében.** Mult számunkban már jeleztünk, hogy Zala vármegyei Gazdasági Egyesület Muraköz lötenyésztesének emelése érdekében nagyobb arányú akció megindítását határozta el legutóbbi közgyűlésén. Erről a határozatról a közgyűlés jegyzőkönyvének a VII. pontja így szól:

Koller István előadja, hogy vármegyeinkben a híres muraközi löállomány nem olyan mint vot annakelőtte, mivel a folytonos exportálással a jó tenyészanyag kivitelt és kivitelt ma is s így az utánnevelés csak a gyengébb tenyészanyag után történik.

Indítványozza, hogy irjon fel a gazdasági egyesület a földmivelségi kormányhoz, miszerint vásároltassa össze Muraközben a méncsikókat s azokat neveltesse fel, miután így olcsóbban hozzájut a tenyészanyaghoz, mivel a Steirben összevásárolt mének ugys muraközi eredetűek

Tudatja, hogy a muraközi lötenyésztes emelése érdekében lódiázások tarthatása végett a földmivelségi kormányhoz fordult segély végett, ahonnan 2000 K. állampengélyt kapott a kancadiázások céljaira oly feltétellel, hogy a díjak csak azon 4 éves muraközi kancáknak adhatók ki, amelyeknek gazdái magukat kötelezik, hogy a kancákat 4 évig tenyészfelügyelet alatt tartják.

A díjazásokra vonatkozólag a csáktor-

TÁRCA.

MÁSVILÁGOK.

Irtá: Grész Lajos.

A mint a Föld a Nap egyenlítőjéről, ugy szakadt le Holdunk a Földéről. Azóta 51,800 mtföld, azaz körülbelül 384,000 kilométernyi távolságból követi hűségezen földünket, melynél negyvenkilencszer kisebb térfogatu. Tányéralaku felületén mély kráterek vannak és hatalmas hegylancok s szakadékok húzódnak végig. Nincs vize, nincs levegője; s így az égboltozat a Holdról tekintve nem kék, hanem korom fekete, melyen lassan cammog a nap tüzes koronája. Végtelen, siri, halotti csendjét ezer ágyú dörgése sem volna képes megzavarni. Vonzó ereje sokkal kisebb a föld vonzó erejénél, ugyannyira, hogy egy száz kilós ember a holdban alig nyom tíz-nöt kgrammot. A naiv képzelet mesés alakokat lát rajta. — Az egyik nyulat formál ki, a másik határozottan megtudja különböztetni holdunk foltjaiban az emberi arcnak minden vonását. Pedig mindez csak csalódás! S mégis, hány ember tartja még manapság is e csalóka képeket valóknak? Tudományos kutatásaink szerint azonban holdunk e földjaj hegységek, régi vulkánikus kiteréseknél életemen maradványai, melyek holdunknak kitlen mézőit fedik.

Tehát a holdunkon nincs élet? Nehéz e kérdésre megfelelni. Némelyek szerint nincs, mások

szerint van. Nem óhajtom kimutatni egyik fél állításának valóságát sem, hanem csak annyit mondok, alig hihető, hogy ott élet pezsegen, madár daloljon és virág illatozzék, ahol élettelen láva takar, ugyszólván, mindent!

Ne időzzünk már tovább a holdnak vulkánkráterekben bővelkedő felületén, a hol nincs alkonyat s a hol a fényes nappal rögtön sötét éj váltja fel, hanem repüljünk át, elkerülve az állhatatlan és változékony Merkurt, a boldogok házájába, a költői szépségekkel elhalmozott Vénusra.

Ez az a csillag, mely alkonyatkor pompásan ragyogó, sárga fényével tündöklik az égboltozaton. Ez az a Vénus, a hová az ábrándozók el-el-szállanak gondolataikkal boldogságot, szebb világot keresni. Hej, pedig ha tudnák, micsoda rossz világ van ottan, tudom, sohasem sóvárogósnak többet annyira utánna. Mert nézzük csak! Vénus nem sokkal különbb földünknel, sőt ép olyan föld mint a miénk. Naptól kapja fényét, hogy ragyogjon és nagysága is majdnem megegyezik földünkével. Vannak évei és évszakai, de ezek rövidebbek, ezek pedig hirtelen, minden átmenet nélkül követik egymást. A legforróbb nyárral dermesztő hideg tél váltakozik. Tombolhatnak ott zivatarok; lehet, hogy minden a természet vad játékának van kitéve s a természet iszonyu dühöngésének színhelye.

Ilyen tehát az a gyönyörűen csillag Vénus! Nem tudom, lesz-e még ezek után is kedve valakinek oda vágyódni, fel e csalfa csillaghoz? Alig hinném! No de hasztalanul vágyódnék is, mert a

csillagokkal való közlekedés még nincs kitalálva, s ha megegyezhetem, — a mit azt hiszem, elég bátran tehetek, — nem is lesz kitalálva soha.

Vagy mit is beszélnek? Hisz, kérem szépen, Marsnak lakóival szoros összeköttetésben állunk! Némelyek ugys azt állítják, hogy a Marson látható csatornák és fényes pontok e csillag lakóitól hozzánk intézett jelek! Igen ám, csak hogy az a 100,000 frank, melyet e jelek előlvasójának tüztek ki, sajnos, még mindig ott fekszik a francia természettudományi akadémia egyik asztalfiókjában. Igen ott fog feküdni, mert azok a csodás jelek, melyek Marson láthatók, ennek szabályos csatorna-hálózatai, az intelligens Mars-lakók öntözésre használt vízművei. S e hipotézis, ugyszólván, általános. Marson vannak értelmes lények, nálunk talán sokkal különbb. Hisz fizikai alakata igen hasonló Földünkéhez, bár nagyságra nézve ennél sokkal kisebb. Vannak évei és évszakai, csak hogy ezek kétszer oly hosszúak, mint nálunk. Levegője sokkal ritkább, mint a miénk, annyira, hogy a szállítások szerint a víz már 41 Celsius-nál forr. Melegebb, jobb idők járnak rajta s égboltozata állandóan derült. A nehézkedés törvényei ott is érvényesülnek, csak hogy a szabadon eső test, mely a Földünkön az első másodpercben 4 méter és 90 centiméter utat fut meg, a Marson ugyanannyi idő alatt csak 1 méter és 84 centiméternyire esik. Nézzünk rá erős messzelátóval s ujjab meglepetések várnak ránk, a mennyiben felületén vörös foltok, sarkain pedig fehérek láthatók. Ez utóbbiak valószínűleg hómezők, melyek-

nyai járás főszolgabírájával érintkezésbe lépett, aki volt szives a díjazások mikéntjére vonatkozó tervezetet elkészíteni és megküldeni.

Koller István indítványozza, hogy a díjazások olyan módon ezzközölését, mint azt a földművelésügyi kormány kívánja, helyesnek nem tartja. Indokolja ezen kijelentését azzal, hogy muraközi paraszt csak kétszer adja el a lovát, még pedig vagy csikó korában, vagy akkor, ha meddő marad, de kifejlett szép anyakancát el nem ad. Ha most már a kancák díjazatának, a kitűzött célt el nem érnék, míg a csikók díjazásával, amelyek még 4 évig a tenyésztésben megtartanak, elérjük azt, hogy a jó tenyészanyag Muraközben maradjon.

Stádel János, Elek Ernő, Malatinszky Ferenc, hozzászólása után a közgyűlés az előadottakat köszönettel tudomásul veszi és Koller Istvánt felkéri, hogy ez ügyben továbbra is eljárni sziveskedjék és a díjazás megtartása végett a csáktornyai főszolgabíró megkeresve a kellő intézkedést tegye meg.

Végül felszólalók indítványára közgyűlés elhatározza, hogy lódíjazásokat, amennyiben arra évente alkalom nyílik, felváltva Csáktornyan és Perlakon fogja megtartani.

Családi szövetkezet gyilkosságra. Mult évben mi is megirtuk, hogy Mursincs István murafüredi lakost egy patakocskára partján holtan találták. Gyilkosságra gondoltak, ami azután be is igazolódott. Ugyanis a meggyilkolt felesége Mursincs Istvánné paraszasszony nagyon rossz házasságot folytatott a férjével, aki korhely is volt, beteg is volt. Ezért az asszony azt a tervet fogta ki, hogy a férjétől megszabadítja magát. A titokba beavatta az anyját és az apját, a kik 1906. április havában a megunt embert kicsallák a rétre, ahol az apósa revolverrel nyakszirtlen lötte. Az agyonlőtt embert aztán jó távol egy vízmosásba dobták. A nyomozat megindításakor az özvegy megállapodáshoz híven mindent magára vállalt. Azt vallotta, hogy, hogy önvédelemből ölte meg az urát, mert ez őt a rétre csalta és megakartta gyilkolni, de hát ő erősebb volt és felülkerekedett. Volt azonban két tanu, a ki bizonyította mindazt, a mit véltelenül a családi megbeszélés alkalmával hallott. A nagykanizsai esküdtbírósg Posel Mihályt, a tettest és az áldozat anyósát szándékos emberölés miatt hét évi, feleségét

Poselnét hat évi, özvegy Mursincs Istvánnét mint felbujtót négy évi fegyházra ítélte. A Curia most Sebestény Mihály elnöklétével a vádlottak semmisségi panaszát elutasította és így az ítélet jogerős.

Halálozás. Ifj. Himly Béláné szül. Csabudin Mária tegnapi, folyó hó 13-án délelőtt 10 óraker hosszasan szenvedés után Csáktornyan meghalt. Temetése ma délután 5 óraker lesz. Elhunyt a csáktornyai iparos ifjak által rendezett műkedvelői színelőadásokban szerepelt többször s aratott sikereket kedves és vonzó játékaival és kellemes hangjaival. Nyugodjék békében.

Agógépezékek és kazánfűtők legközelebbi képzését vizsgálat Sopronban április hó 21-ik napján d. é. 9 óraker a Sopron városi villanytelepen fognak megtartani. A kellően felszerelt kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Uteleki-utca 10) küldendők.

Tavaszi állatvizsgálat Csáktornyan. Csáktornya nagyközség előjárósága közüdomásra hozza, hogy a tavaszi állatvizsgálat a járási m. kir. állatorvos ur által Csáktornya nagyközség területén folyó hó 15-én fog eszközöltetni.

Felhívhatnák az érdekelt hoszonállat tulajdonosok, hogy lovaikat, szarvas marhákat és sertéseiket az napon a jelzett célból előállítsák, hogy a vizsgálat fennakadás nélkül foganatosítható legyen.

A lovak d. e. 8 óraker a vásártéren, a többi hoszonállatok azonban odahaza fognak megvizsgáltatni. Az előjáróság.

A sorozások a csáktornyai járás területére folyó hó 8—13-én tartattak meg. Az egész járás területéről állítás köteles volt 1165, de nagyon sok sorköteles igazoltan távol volt, különösen a csáktornyai jegyzőség területéről, honnan 117 állításköteles közül alig 20 került a mérték alá. Bevált az egész járás területéről 131 és 3 idegen. Ebből csáktornyai 5 és csáktornyavideki 12 — A bevált 133 közül rendes ujong 90, 5 önkéntes és 39 póttartalékos. Általában az ideji sorozás sehogysen kielégítő, nagyon fejletlenek és gyengék voltak az állítás kötelesek.

Mester tanfolyam az asztalosok részére. A kereskedelemügyi miniszter f. év május elején kezdődő és nyolc héten át tartó mestertanfolyamot rendez az ujpesti állami faipari szakiskolában asztalosmesterek és segédek részére. E tanfolyamra jelentkezők lelküismeretes kiképzésben részesülnek a műhely és szakrajzban, valamint a könyvtelben és üzleti levelezésben is. Műzslésük fejlesztése mellett elsajátítják az asztalos ipar legmodernebb vívmányait. A jelentkezők heti 12—24 koráig terjedhető ösztöndíjban részesülnek. A jelentkezések az Állami faipariszakiskola igazgatóságához Ujpest, Árpád-ut 131. sz. alá intézendők.

Az amerikai közméte lisztharmat. Amerikában az Egyesült államokban mintegy tíz év óta a közméte (egres) bokrokon egy új és veszélyes lisztharmat betegség lépett fel, mely nemcsak a közméte bokrokat teszi tönkre, de átmege a rizskére is. A betegség okozója a »Sphaerotheca mors uvae« nevű lisztharmatgomba, amely ellen a védekezés igen nehéz és nem is vezet mindenkori sikerre. A legbiztosabb védekezési eljárás még eddig a beteg bokrok teljes kiirtása és a helyszínen való elégetése. Ezen veszélyes betegség már el van terjedve Európa majdnem minden államában; sőt az osztrák cs. k. földművelésügyi minisz-

ter értesítése szerint az osztrák tartományok közül is már Morva és Csehországban, Alsó-Ausztriában, Salzburgban és Gácsországban több helyen fellépett.

Nincs kizárva, hogy hazánkban is feltehetőleg lesz ezen veszélyes betegség. Ily körülmények között a határzárlat és a növényforgalom korlátozása már nem vezetne célra és ennek alkalmazásától a m. kir. földművelésügyi ministerium kénytelen lévén eltekinteni — ezen uton figyelmezteti komolyan a kertészkedő közönséget, miszerint egres és rizskére tőveknak a külföldről való hozataltól saját érdekében tartózkodjanak.

Az időjárás. A mostani áprisi időjárás nem annyira szeszélyes, mint a menygyire kellemetlen már. Hosszu volt a tél, alig vártuk az áprilist, s ez meg is jött, de azért a tél is itt maradt még, sőt az állandó esőzésekkel a télnél is rosszabb az időjárás. Csunya hideg, novemberi időjárás uralkodik s fűteni épen úgy kell, mint akár decemberben vagy januárban. Azonban az áprilisi szeszélyességéből is volt már valami, nehogy még is egészen megtagadja magát e hónap. Folyó hó 8-án, sáros hidegben délután 5 óra tájban sajátságos felhők váltották fel a rendes ólomszürke felhőket, dörgészerű moraj hallatszott és elkezdett esni a babszem nagyságu jég, vegyesen esővel, a mely kart már csak azért sem tehetett, — mert még nem volt miben kart tennie.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító Társaság (Assicurazioni Generali)

f. é. március hó 21-én tartott 75-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1906. évi mérleget.

Ahból a ritka alkalomból, hogy az intézet ezuttal fennállásának 75 éves fordulóját ünnepli, a társaság központi igazgatósága sok óvacionban részesült, melyek a világ minden részéből a legzavibélyesebb formában megnyilvánultak.

Az előttnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1906. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 849.570.242 korona és 52 fillért tettek ki, és az év folyamán bevett díjak 38.862.847 korona és 74 fillérre rúgtak. — Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 23.657.486 korona 07 fillérről 232.734.149 korona 05 fillérré emelkedett.

A tűzbiztosítási ághban, beleértve a betörés- és tűrkörveg-biztosítást a díjbételeit 15.386.704.734 korona biztosítási összeg után 25.505.395 korona 14 fillér volt, miből 9.306.044 korona 45 fillér viszontbiztosításra fordítottot, ugy, hogy a tiszta díjbételeit 16.199.350 korona 69 fillér rúgtot, mely összegből 11.538.632 korona 29 fillér mint díjtartalék minden tehetőlente jóvá évre vitetett át. A jövő években esedékes váló díjkötelezvények összege 108.743.787 korona 95 fillér.

A szállítványbiztosítási ághban a díjbételeit kitett 3.916.243 korona 47 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.678.243 korona 96 fillérre rúgtot.

Károkkert a társaság 1906-ban 34.650.665 korona 27 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített káriztetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 861.570.345 korona és 95 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, — melyek összesen 25.014.452 korona 75 fillérre rúgnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerint nyereségtartalék, mely 5.250.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamiragadozására alkott tartalék, mely a 3.729.524 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 17.013.704 korona 71 fillérre emelkedett, továbbá felemlítendő a 160.000 koronára rúgó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideji átutalással 1.119.637 korona 54 fillért tesz ki. Ezeken kívül fennáll még egy 1.471.110 korona 50 fillért kivevő tartalék, a melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamattal eselleges csökkenést kiegyenlíti.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideji átutalások folytán 270.052.078 korona 64 fillérről 292.979.592 korona 76 fillérre emelkedtek, — melyek következőképpen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	51.530.990 K 74 f.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	22.590.292 „ 99 „
3. Letéteményezeti értékpapírokra adott kölcsönök	2.228.408 „ 80 „
4. Értékpapírok	201.268.234 „ 28 „
5. Tárca váltók	664.481 „ 84 „
6. A részvényesek biztosított adóselevei	7.350.000 „ „
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések és az intézet követelése, a hitelzők követeléseinek levonásával	7.347.189 „ 14 „
Összesen	292.979.592 K 76 f.

Ezen értékekből 605 millió korona magyar értékre esik.

ról az év bizonyos szakában egészen leolvad a hó, a mi földünk sarkain sohasem történik meg. Marsot Napunk körül való útjában két holdja kíséri.

Mars után térjünk Naprendszerünk legnagyobb bolygójára, az óriás Jupiterre.

Ez a ragyogó, élénk sárga-szinű csillag földünkől körülbelül 780 millió kilométer távolságból löveli hozzánk sugarait. Földünknel 1288-nagyobb. Lapultsága sokkal erősebb. Felületén erős messzelátóval felhőalaku sávok észlelhetők, melyeknek gyors változásaiból a bolygó légkörében dühöngő rengeteg viharokra lehet következtetni. Egész éven át ugyanazon helyzeiben van, mint földünk tavasszal. Mégis, ez az örökös tavasz ránk nézve elviseletetlen tél lenne, mert a Nap melege a nagy távolság miatt 25-ször gyengébb, mint a Földön. Útjában öt holdja kíséri. »Jupiter ma már kihűlt nap, mely ugyan még nem egészen hideg, de saját fénye már alig van, mert holdjai teljesen eltűnnek árnyékában. Levegőjében a sok felhőn élénken csillog Napunk világossága. — Ha módunkban volna Jupiterhez közeledni, például első holdjára jutni, megdöbbenve láthatnók szín-ről-színre: hogyan keletkeznek az elemek rettentő harczaikban s hogyan készíti elő e roppant műhely a csillag jövőendő életét.«

Folyt. köv.

Sve pošiljke se tičuđ zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlažeđi društveni, znastveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cema je:

Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fat računaju.

Odgovorni urednik:
LOPARITS R. JÓZSEF.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Navuki za april mesec.

Već zdavnja je bila tak duga zima, kak je letošnja bila. Vn zadnjih danah marciju meseca je još na vnoĝo mestah zmrzjena bila zemlja, tak, da je orati ne bilo moći, pa i na vnoĝo mestah još sneg pokriva zemlju. Zbog toga smo bormeš sa svim zakesnuli — na najviše mestah.

Jesenske setve su jako različno prezimile. Na nekojih mestah su pomrzle, a na nekojih mestah su miši uništili setvu. Ali na najviše mestah je ipak jako lepa setva. Deteljicu koja je protuletna su vu najviše mestah uništili miši, dok je jesenska jako lepa.

GORICE i sadovnjaki su dosta trpeli od velike zime.

Prošlo ljeto je na sreću zraslo dosta krme, tak da ako je i preduga zima bial — živine su dosta dobro prezimile.

Žito i drugi gospodrstveni plod je sada po dobroj ceni moći prodati jer osobito cema žitka se je povekšala. Samo to je falinga, da malo gazdov ima sada žito za prodati. Jako dobru cenu ima i živina. Denešnji den, tak za mesara, kak za vožnju živina jako velike peneze vredi.

Kak sam rekel, da zbog mrzloga vremena je svako gospodarstveno delo zakesnulo, zato vu ovim mesecu budemo vnoĝo dela imali, samo ako ga budemo mogli zvršiti. —

Trsimo se sa protuletnom setvom čim prije dovršiti. Jer za malo vreme i na za

okapati biljine dojde red i to na kuruzu, krumper, repu i t. d. Kuruzu i repu za krmu vu pognojenu zemlju sejajmo. Cukor-repu i krumpere nesmemo vu friško gnojevu zemlju sejati. Vu friškim gnoju cukorica na veliko zraste, ali bude malo vu njoĝo cukora, a krumper pak, ako bude vu friški gnoj sadjeni, bude potlam gnjilil.

Kak svigde, tak pri sejanju kuruze moramo veliku skrb imati da seme dobro izaberemo. Dober gazda je već lani pri branju kuruze zebrał one lati, koje bi dobre bile za seme, te nje je za luščinu obesil, da se posušiju. Pa i to načini dober gazda da za seme kuruzi obedve strani na lati odruđdji i samo sredinku hasnuje na seme čini pak to zato jer su na špici late jako drobne zrne, a pri kocenu na kraju pak su zrne jako stišnjene, to obedvoje nije dobro da se poseja. A na sredinu kuruzine lati je navek lepa zrela kuruzi i dobra za seme.

Dojde red na sejanje krme tojest deteljice, lucerne, grahorke i trave. Iz ovih takaj samo čisto, dobro seme posejajmo. Osobito na to pazimo, da deteljčno ili lucernino seme nebude grinte puno. Zato, ako ove sbmi ne ostavimo za seme, onda moramo vu takvim mestu kupiti, gde previziterano seme tržiju pak seme je vu žakli sa slovom zapečaćeno.

— Ovo ljeto kak se vidi malo kesneše bude stirana marva na pašu, kak druga ljeta. Na blatnu pašu nesmemo pustiti živinu, jer jako zgrize pašu pa onda tam više niti trava neraste a to je veliki kvar. Prije

kak na pašu stiramo marvu, moramo malo sa suhom krmom hraniti, jer drugač lahko zbetaža. Za voziti marvu jako dobro hranimo, jer sada vu velikim delu veliku jakost potrebuje.

Vu sadovnjaku sadimo, cepimo i čistimo drevje.

Vu goricah je delo odprenje, rezanje, gornjeg korena odrezanje. I to bi bilo dobro prošloga meseca zvršiti, jer iz više pogledah je bolje rano obrezavanje i odprenje. Rano odpreno i obrezano trsje bolje raste, čahulje vekše donese, pak onda protuletna zmrzavice već ojakšeno dostigne i menje mu škodiju.

Vu vrtu svake fele za kuhnju potrebne povrtelje sadimo. Na kreju meseca moramo posejati vugorke tkve i dinje.

Politički pregled.

Vu orsačkim spravišču se je opet započelo delo. Vezda razpravljaju zakonsku osnovu o plaći ne državnih učiteljah. Poleg toga bude se učiteljska plaća povekšala, ali zato je svakomu učitelju za dužnost deto, da mora decu poleg materinskoga jezika i na državni magjarski jezik navčiti. To je i pravica. Jer ako tko dva jezike zna tim dalje more. A vu državi se nemore s više jeziki razpravljati, treba je da je službeni samo jeden jezik. Poleg navučanja službenoga magjarskoga jezika.

Z A B A V A .

Dijački život.

U Pešti na visokih školah su medju ostalimi hodili u školu dva stričana, iliti dviuh bratov dieca. Obodva su bili juristi i obodva u jednoj sobi na Kerepeškoj ulici na stanu. Dečki veseli i na sve prikladni. Jednomu je bilo ime Francek, a drugomu Janko, pak jer su bili dviuh bratov dieca to su se pridavkom jednako zvali, ali pošto jeden još živi u Medjimurju, neću im pridavek iliti prezime odkriti, akoprem nisu nikaj takovoga učinili, da bi se morali sramovati.

Ali jednoć je u njihovih žepovih nastala suša i uslied tog u njihovoj sobi tmurno vrijeme. Nigde »Pump«, — nigde kredit, bilo je za zdvojiti, — ovak na suhom tu sedeti . . . — Francek vzeme knjigu u ruke i pričme se učiti — od dugog časa, — Janko ga pogleda i krikne: »Zar se ti strašilo učis? — Te nije sram? »Zatim stane do njega, potrepcje ga rukom po ramenu i u kratko veli samo:

»Vujec Péterfy.«

»Em je to skupec, da mu treba para iskati.« — Vikne Francek te čita dalje u

knjigi. Za čas metne knjigu na stran i zvoljuo veli proti Janku: »Meni se čini da se tebi dečko mieša, jer kak si mogel na vujca Péterfija dojt, koj nam dodušé obedanu podporu svakog mieseca pošilja, ali baš i samo podporu a nikada niti fillér više; kaj bi to moralo biti, kad bi on mošnju odprl?«

»Ah, — em ti nepoznaš moj plan« — veli smiešeći se Janko — »ako on i radi nas nikaj nedade niti neotvori kesu, to će on sigurno nekaj dati za našega psa. Znaš da je on veliki ljubitelj psov, pak ja mislim da . . .«

»Bog stobom dečko!« — pretrgne ga u rieči Francek — »izbilja ti se mieša, — em mi niti nemamo nikakovog psa! Gde ti je pes? — Kakov pes?«

»Eh — ti to nerazmeš« — veli Janko — »odmah češ videti« — i tim se sedne k stolu vzeme tintu pero i papir te pričme vujcu Péterfy list pisati, koj će ga sigurno kakti ljubitelja psov ganuti; list pak je glasil ovako:

Dragi vujec!

Jedan naš priatelj, miernik Kopač, bil je prije nekog kratkog vremena pozvan u Karpate. On ima prekrasnoga psa brn-

hardinca, kojega nam je na pazku ostavil, dok se povrati. Pošto pak u onoj naglosti, dok je odhadjal, je zaboravil za njega psetarinu platiti, to je sad došel od oblasti nalog na nas, dá psetarinu 15 krunah i globu 30 krunah kak takaj exekutiju 10 krunah odmah platimo, jer će drugičje živoder psa odvesti i ubiti.

To bi bila viečna škuda za tak liepog psa, pak pošto smo se domislili, da si ti veliki ljubitelj psov, molimo Te, da nam sa tum svotom pomogneš toga preliepoga psa od uništenja osloboditi.

Tim se preporučajuči ostajemo i t. d.
Janko i Fran.»

Francek hodi po sobi gore dole te se čudi Jankovoj drzovitosti.

»To je ipak strašna drzovitost!« — veli pisućemu Janku — »pak jeli bude to pisarenje imalo kakav uspieh?«

»Kako nebi imalo,« — odgovori Janko — »em znaš kakov je naš vujec ljubitelj pasah, on nebude dopustil, da bi tak liepoga bernhardinca šintar zatukel.«

»Jeli takovoga, kakov je naš?« — pri metni smiešeći se Francek. —

»Neklatraj« — veli Janko — »ili je ili nije, kakov je takov je, makar i nevidjeni, samo neka bude hasnoviti.«

Pak ipak su dva tri vlaški ablegati u saboru, koji pod silom delaju neprilike, da čim dalje zavlaćuju, da bude iz ove zakonske osnove zakon Jedan zmed njih nekakov Vajda zvani je u orsackim spravištu prečital jednu takovu pesmu, koja proti celomu magjarskomu narodu govori i koja se grozi sa osvetom na magjarski narod. Zbog toga je velika uzrujanost proti tomu ablegatu. —

Magjarski ministerium je sada dal vuu javljenje kakvo delo je zvršil čez jedno ljeto, čez koje je na vladi. Ovo dosta kratko jedno ljeto je bilo puno dela i to dela, koj narodu hasni. Vnogo se je delalo za težački i siromaški narod. A i više zakonskih osnovah stoji pred saborom, koje takaj zakonom hoćeju pobolšati stališ težakoga — sveta.

Zvun toga je i vu javljenju i to, da poč ovim ljetom nije nitko baron ni grof postal.

Rasprava sa Austrijom se je opet započelo. Gledeć, da je Kossuth betežen bil, je austrijska vlada ponudila magjarskoj vladi, da naj se razgovori vu Budapešti tiraju dalje vu tem slučaju bi Austrijski ministri došli vu Budapeštu. Ali magjarska vlada je to zahvalila i nije primila nego se, kak je Kossuth ozdravil odputila vu Beč da se tam tira dalje pogadjanje Austrije s Magjarskom.

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštuwane predplatnike, naj nam vu novim tertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— **Kolendar.** Apriliš 15. Pondeljek, Anastazija mučenica. — 16. Tork, Lambert mučenik. — 17. Sreda, Anicet biskup muč. — 18. Četvrtak, Apollonijus muč. — 19. Petek, Krescencija muč. — 20. Subota, Tivadar prizn. — 21. Nedelja Zagovor Jožefa — Evangelium ove nedelje je — »Za malo vreme već nećete videti mene.» — Prv

Nekoliko dni zatim dojde od vujca poštom naputnica sa 60 krunah, na kojoj je bilo jednostavno i kratko napisano: »Za psa — vaš vujec Péterfy.»

Dakako da se je sad živelo, kak to već dijaki znadu, — ali kak je jedankrat svemu konac, tak je i veselju došel konac, kad su se penezi izašli. Onda je opet u sobi tih dviuh stričanah suša nastala, jedan je sedel u jednom a drugi u drugom kutu sobe promišljavajući liepe prošle a žalostne nadošavše dane. U sredini sobe bila je prosta iz nepohoblanih desakah škrinja, u kojoj su bile još od ferijah knjige i skripta. U taj verslog su obodva, svaki iz svog kuta zurili . . . Bog zna kaj su si mislili! — Najedenkrat Janko skoči iz svog kuta i veli proti Franceku: »Taki bude dobro; samo neka naša bernhardinska kuja mlade skotil!

Francek ga začudjen posluša: »Čuješ dragi Janko, ja idem pu doktora za da te pregleda. Kakova kuja bernhardinka? — Kakovi mali njezini psići? — Kaj? — Gde? Šta se bude skotilo? — Odkuda? . . .

»Ja ti samo to velim, da ti to nerazmeš» — odgovori Janko, te se opet sedne k stolu i piše list:

tertalj meseca bude 20-ga ob 9 vuri 38 minuti na večer. — Vreme bude vlažno.

— **Težačka buna.** Vu Sremskoj varmegiji vu više mestah je težačka buna vudrila vun. Težaki nećeju delati nego vekušu plaću zahtevaju. Osobito na imanju Pejacsevich grofa Odeščalchija su bili vekši nemiri. Sam veliki župan sremske varmegije je išel da pomiri težake, ali do sada nije mogel to postiči. Težaki se nemoreju pogoditi sa gazdi. Ali ipak jer nikakovu nerednost nedelaju, more se čekati, da bude za malo vreme mir nastal.

— **Smrt staroga težaka.** Poleg Szegeđa vu jednim marofu je ove dane vumrl Hugyi András težak, koj se je još 1803-ga ljeta narodil, dakle tak je sto i četiri dugih ljetah živel. Starec je težak bil pak i pod zadnje vreme je s onom kosom prehodil hatara, skojom se je četerdesetosmoga vojuval. Samo pred jednim tjeđnom mu je postal minister — poljedelskih poslov — diplomu i 100 korun nagrade, jer je starec jako veren težak bil. Poštujte stare težake!

— **Žilav život.** Vu talijanskom selu, Rovatu neki dan obesil se neki prosjak, komu je dosadilo živjeti. Ali zanjka, koja mu je bila oko šinjaka nije dobro funkcionirala, i jadni prosjak uzalud se obješen koprčal; on nije mogel ni ubrzati smrt, ni viknuti koga za pomoć. Tako je provel on 7 vura od večer do desete vure vu jutro. Vu to vreme njegovi susedi, čudeći se da nema prosjaka, razvale vrata na njegovem stanu i zaprepaste se. Nasred sobe višel je stari prosjak; lice mu je bilo modro, oči izkočile a oko vrata vidjela se široka črna pruga. Brzo presjeku kajiš i prenesu prosjaka u bolnicu. Uz put je stari prosjak neprestano šaputal: Ali je teško vumreti! Nikad se više nećem vješati!

— **Novine za slepce.** Broj sljepih iznaša samo vu američkim Sjedinjenim državama 50.568, no ako se ovom broju pridoda ostali broj sljepaca, koji govore i razumiju engleski, to taj broj dosiže do 100 jezer. Sada je Mrs. Ziegler, čuveni prijatelj sljepaca pokrenuo sljepacki list. Prvi broj toga lista izašao je ovih dana i donoseći

»Dragi vujec!

Ona liepa bernhardinska kuja, kojoj si Ti onak velikodušno zivot spasil tim, da si postal novce, kojimi smo platili za nju psetarinu i tak ju od ruk zivodera oslobodil, poglela je poslie četiri mlade, same prekrasne bernhardince, od kojih mi radi njihove liepote, nismo niti jednoga uništili. Ali sad su došli i oni u dobu, gde se mora i za nje psetarinu platiti, pak ako nebude i opet Tvoje velikodušnosti, morati ću svi k zivoderu, a to bi za tak liepe i fine vrsti psice bila vekivečna škoda. U ufanju da ćeš nam kakti ljubitelj liepih psov pomoći, ostajemo Tvoji zabvalni mećaci»

Na ov list dojde od vujca Péterfya odmah odgovor, ali — bez novac. Odgovor pak je u kratko glasil:

»Dragi moji niećaci!

Sada imate jednu staru i četiri mlade bernhardince. Vierujem da su liepi i da bi bilo škoda je uništiti; ali kaj budete vi sa petemi psi? Nu ja vam dajem taj tolač: Blizu Oršove je selo Bujbél, onde stanuje nadšumar Kápoly, on je moj dobar prijatelj i velki ljubitelj liepih psov. Njemu je sve skupa pošaljite i tak ćete je od propasti osloboditi.»

najnovije vijesti, pobudio je u slijepackom svijetu silno veselje. Mnogi američanski bogasi darovaše veće svote za izdavanje ovoga lista, da se tako olakša teško stanje slepima.

— **Prvi omnibus vu Japanu.** Prije nekoliko dana projuril je kroz japansku — prijestolnicu Tokio prvi automobilski omnibus. Začudjeni gradjani zaustavljahu se na ulicama gledajući za automobilom, dok im nije išeznuo ispred očiju. Vele da je navala bila tolika, da su se prvog dana mogli voziti samo najveći dostojanstvenici.

— **Bostonski brijači.** Brijači vu Bostonu imaju toliko posla, da prosto glave ne mogu dići, postal im je izradio šef bostonske policije. On je naredio svima svojim potčinjenima, da ne smiju nositi ni bradu ni brkove. Zbog takve »pametne» naredbe odlečiše brijači, da mu još za života podignu spomenik.

— **Koliko popuše pojedini narodi?** Od svih su naroda najveći pušaci Holanđez, jer na svakog pojedinca otpada godišnje 3 kilograma i 400 grama duhana. Za njima dolaze gradjani Sjedinjenih država Sjeverne Amerike svaki sa 2110 grama, te Belgijanci sa 1552 grama po osobi. Na 4-tom mjestu nalazi se Njemačka sa popriječnim godišnjim potroškom duhana od 1485 grama po osobi. I za nje slijedi Australija sa 1400 grama po osobi, Austro-Ugarska sa 1350 grama. Norveška sa 1335 grama, Danska sa 1125, Kanada sa 1050, Švedska sa 940, Franciska sa 933 i Rusija sa 910 grama. Najmanje se duhana popuši u Španjolskoj, t. j. samo 550 grama po osobi.

— **Plače li životinja?** Putnici, koji su imali prilike da prodju kroz sirijsku — pustinju, pričaju kako su vidjeli, da konji plače od žedje isto tako kak da su i mazge, kad ozlijede nogu, prolivale krupne suze. I za kamile se to isto priča. Kod majmuna se može često vidjeti, da brznu vu plač. Čuveni putnik i lovac Siling pripovieda o jednoj žirafi, koja je glasno zaplakala kad joj se približaval pošto ju je ranil iz puške. I ježeve su lovci vidjeli, da plaću kad izgube svoje mlade. Ispitivač Gordon

Kad je taj list od vujca došel, Francek se je malo i prestrašil, jer je u njem videl vujčevu zlovolju a i slutil je, da vujec pričme pomalo i prevaru slutiti, pak je zato Janku predbacivši rekel:

»Jeli vidiš kam te je tvoja bezobraznost pred vujcom dopeljala? Još nam more radi toga i onu svojju podporu, koju nam mesečno pošilja, uzkratiti, a kaj bumo onda?»

— Janko na to neodgovori nikaj nego vzeze škrljak i otide iz doma, ali se već za kratko vrieme povrne veselo si fuckajuć. Stupiv u sobu veli veselim glasom: — »Čuješ Francek, ja sam sad bil na pošti, pak premisli si, kaj sam na našu radost saznal?»

»No, — kaj takovoga?» — zapita ga Francek.

»Saznal sam najme, da toga miesta »Bujbél» niti nema.»

»Pak kakova je to radost za nas?» — zapita opet Francek.

»Ti to nerazmeš — odgovori Janko — »hodi mi pomori tu škrinju izprazniti!» — I tim već knjige nameće iz škrinje na pod sobe.

»Ali čovjek božji, kad toga nesretnoga »Bujbela niti nema» — veli Francek —

Kuming pripovieda da je jednoga elefanta, koji je bio smrtno ranjen, videl da plače, a za jednoga orangutana veli, da je kad su mu odnesli njegove mladence, sel u jedan vugel i tih plačal. Za krokodile nije poznato da li plaču, i ako vu svih jezikih postoji reč »krokodilske suze».

— **Cene odela** vu Ameriki. Cene odela su vu Ameriki za obično robu izvanredno fale, i vno go faleše kak vu Europi. Odelo, koja košta vu Parizu 75 korun košta vu Ameriki 25 korun. Dohaja to stoga ar se odelo vu Ameriki oprava sve na mašini dela. Ali su zato odela za bogataše delana s rukom i zbog toga su ova odela ne prisposodno draga. Pred 10 letah koštala je jedna ženska oprava okolo 500 korun, a sada košta 2000 ili 2500 korun. Prošle su zime vno go gospe plačale za svoje škrljake 500 do 700 korun. Ove velike svote idu na hasen samo velikim modnim poduzetnikom, a mali meštarski ljudi su neizmerno još slabo plaćeni.

— **Produkcija** pive i vina. Kaj se tiče produkcije piva leta 1905 — Nemška zemlja stoji na prvim mestu. Za njom se najviše piva kuha vu Sjedtnjenih državah Severne Amerike. Zatim dojde Velika Britanija, a onda Francuska. Francuska stoji na prvom mestu gledeć na produkcije vina. Zatim dojde Italija onda Španjolska zemlja. Kaj se produkcije spiritusa tiče, stoji Ruska zemlja na prvim redu. Zatim dojde Nemška zemlja, Severna Amerika, Francuska a onda Austria-Magjarska zemlja.

— **Izložba mašinah za leteti.** Enleski list: »Daily Mail» razpisal je oglas za mašine za leteti. Koj bude najbolšu mašinu pokazal on bude dobil 250 jezer korunah nagradu. Vu Londonu su izložene svakojačke mašine za leteti i to 129 vu svakojačkoj formi. Ove mašine su izvanredno — pažnju vredni. Najvešću pažnju je pobudil jedan stavec, koj je došel pešice iz daljine od 96 miljah (štacijah), noseći pod rukom svoju mašinu za leteti, da ga preda izložbe nom odboru.

— **Bezdušna mati.** Vu Beču je razprava bila ovih danah proti Hermine Schlof-

fer, vu kojoj se je javilo, da je svoje dete ubila. Na razpravi se joj je dokazalo, da je bezdušna mati svoje dete silno odurjavala. Taki kak se je dete narodilo, dala ga je na selo. Tu je dete sprovelo nekoliko godina. Kesnej je zamuč otišla i dečaka ksebi vzela, ali ga je odurjavala, mučila ga gladom i navek ga tukla. Drugu decu je volila i šnjimi je dobro postupala, nego ovoga dečaka je svaki dan do krvi tukla. Dete je imelo prebijena rebra, potru ruku, razbita vusta, razbita vuha, nos, a celo telo bilo je modro. Jedno jutro našli su dete mrtvo. — Doktori su konstatarili, da se dete kada je ga mati tukla tak prestrašilo, da mu je srce prestalo kucati. Nečlovečja mati. odsudjena je na 4 letah teške tamnice. — Nego i to je premalo za takovu živinsku mater.

— **Kraljev put vu Prag.** Službeni datum kraljevog dolazka vu Prag javljen je oblastim vu Pragu. Kralj bude vu Prag ovoga meseca prispel i vu Hradziškoj palači bude stanual. Sudbeni činovnici budu k kralju na audienciju išli, da pred njega izneseju svoje pritužbe.

— **Položaj vu Rumunjskoj.** Službeni list donosi proglas vlade na gradjanstvo zbog mira vu celoj zemlji. Vu proglašenju se veli, da je zemlja preživela težku krizu, ali da su parlament, vojska i oblasti izvršili dužnost i tak je buna zvladana. Sada je dužnost vlade, da dela nad tim, da zemlju nova pogibelj ne dostigne i da buntovnici budu kaštigovani. Zajedno vlada bude se pobrinula za seljačtvo. Prva bu joj zadaća da daje dobre pravice upravi i nastavi, da prestaneju zločesti odnošaji. Vlada bude nadalje pobolsala stališ seljačtva, te bude joj prva briga, da postavi mir i red vu celim orsagu. Vu proglašenju pozivlje vlasteline, da se vratiju na svoja imanja, da sklopiju gospodarske kontrakte, pak da tak vu svakom pogledu nastupiju dobri odnošaji.

k čemu ti onda škrinja? — Ja te zaista nerazmem!»

»Niti nije potrebno» — odgovori Janko — »ti samo škrinju izprazni, a ja idem po tovarni list, izpunil ga, na kištu namalal tintom psa, u nju nekaj nametal, da bude malo teža i poslal ju željeznicom na nadšumara Kápolya u Bujbélu kraj Oršove.

Dakako da je za 8 dni kišta dosla natrag, jer nije našla niti selo Bujbéla niti nadšumara Kápolya. I sad se Janko odmah sedne i piše vujcu Péterfyu.

»Dragi vujček!

Mi smo Tvoj saviet posluhnuli te smo odmah svih pet bernhardincov u jednoj kišti poslali nadšumaru Kápolyu u Bujbélu kraj Oršove, ali ovde priloženi tovarni list Ti dokazuje sa svojimi postanskimi štempli, da toga Bujbéla nije mogla najti, te je vraćena natrag. Ali sad je tu druga i veća nevolja, jer se je kišta do 8 dni na željeznici sim tam vozila iščuć nadšumara Kápolya, te su svi psi od glada pokrepali pošto je njihovo putovanje bilo samo na jedan dan bilo proračunano. Ti bi se bil moral bolje za taj nesretni Bujbél opitati, jer kod Oršove toga miesta nema, kak Ti to eto pri-

loženi tovarni list dokazuje. Tko će sad našem prijatelju mierniku škodu nadomestiti za pet pse, koja iznaša 150 krunah. Željeznica nije bila dužna pse hraniti, a nadšumara nije mogla najti. Ja neću tvojoj krivoj informaciji predbacivati, ali ipak velim, da te škole za našega prijatelja nebi bilo, da si se za taj Bujbél bolje opital.»

Francek se je samo snebival s Jankove drzovitosti i zamisljeno po sobi gore dole hodal i u strahu čekal, kakov bude tomu konac.

Poslie nekoliko dni dojde list od vujca:

»Dragi niećaci!

Tovarni list sam dobil. Istina, mesto Bujbel niti nadšumar Kapoly neexistiraju; ali ako samo i jedan vaš pes existira, tak me neka vuk poje. Medjutim nisam neprijatelj dobrim dosietkam, pak vam evo pošiljam tih 150 krunah u pesje ime, a zajedljo vas opominjam, da ako nebudete pustili u miru to vaše započeto odgajanje psov, tak dojdem osobno u Peštu, ali ne s bugjlarisem u ruki, već — — nećim drugim. Vaš vujec.»

Em. Kollay.

— **Zbiranje školnika.** Vu Csaktornyi je ovoga meseca 2-ga bilo zbiranje školnika. Zbirali su izaslanici Csaktornju varaša i okoličnih občinah. Sveskupa se njih je 9 prosilo na tu službu i najveksa borba je bila med Szabady Gyula — zvanim i Sray György zvanim školnikom Nazadnje je ipak sa većinom glasa Sray György murasiklowski školnik bil zebrani.

— **Službu** je nazad dobil. — Friedl Gyula notarijuš iz Felsőmihályfalva je još 1903-ga ljeta bil od službe svoje cdstranjen. Od onda je uvek apeleral stvar, čak jedanput sa svrhom, jer minister znutrenšnjih poslov mu je nazad dal notarijušiju, gde je on ovoga meseca 1-ga već započel svoju službu.

— **Zaruki.** Korpics Rezső stridiške sparkasse glavni knjigovodja si je zaručil Dénes Erzsiku, kćer Dénes Béla notarijuša iz Csaktornye.

Njegova a ne njena bol.

Prispelo je vreme moje turobnosti, Kom bi se tužila vu dne i vu noći: Jer sad se ja tužim kak ptica gerlica, Ar me je dospela prevelika tuga.

Već mi je povedal lep tulipan mladi, Da bu me ostavil, taj moj mili dragi, I mi je povedal pelinek zeleni, Da bu me ostavil moj klinčec ljubljeni.

Odhajaš od mene lepši od sunčeca, Stobom budem poslal pol moga srdačca. Ako pojdeš mili čez oni kraj sveta, Nebum zabila za mojega žitka.

Volila bi ruže vu grob položiti, Nego z tebe klinčec, kada pozabiti, Ar znaš da bi ja ruža vu tugi živila, Da bi te miloga iz srca zpustila.

Ne zabi se niti smene, klinčec dragi, Neg me nosi svigdar vu tom tvojem srdci

Moj dom.

V našem selu v srednjem kraju Jedna mala devojčica, Koj došla k mojem srdcu, I materi ugodila.

Htel sam junak mimo iti, Devojka me nutar zvala. Lepa hvala, mila draga, Kaj si mene nuter zvala.

Htel sam junak nakla sestí: Mila mi je stolec dala, Lepa hvala, mila draga, Kaj mi jesi stolec dala.

Htel sam subog kruha jesti: Mila mi je sira dala. Lepa hvala, mila draga, Kaj si meni sira dala.

Htel sem junak vodu piti: Mila mi je vino dala, Lepa hvala mila draga, Kaj si meni vino dala.

Htel sam junak nakla leći: Mila mi postelju dala Lepa hvala, mila draga, Kaj si mi postelju dala.

Gabona árak. — Clenn Zítka

mmázsa	I m.-cent,	kor. fill.
Buza	pšemica	14.00—
Rozs	Hrz	12.00—
Árpa	Jecmen	13.00—
Zab	Zob	14.00—
Kukoricza uj	Kuruza nova	11.20—
Fehér bab uj	Grah beli	16.00—
Sárga bab	zuti	12.00—
Vegyes bab	zmesan	11.00—
Kendermag	Konopljeno seme	20.00—
Lenmag	Len	20.00—
Tökmag	Koščice	18.00—
Bükköny	Grahorka	12.00—

Az 1904. St. Louisi világtiáll...

táson „GRAND PRIX”

JOBAN TISZTÍT, mint minden más fémfiszítőszer

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsiei comp.,

a Horgony-Pain-Expeller

poziéta

egy régióknak bizonyított hatásos, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghúlések-nél, bedörzsölés képpen használva.

Figyelmeztetés. A súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossággal járjunk el csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K — 80, K 1.40 és K 2.— és égyenlővén minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerüzete az „Arany országhoz”, Prágában.

Elisabethstrasse 5 nos.

Mindennapi szétküldés.

Meghívó.

A müracsányi keresztény fogyasztási szövetkezet
1907 évi április hó 21-én, délután 2 órakor
a róm. kath iskola termében tartja évi

rendes közgyűlést

melyre a tagok tisztelettel meghívotnak. 956

Tárgysorozat:

1. Elpöki megnyitó.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése.
3. 1906 évi zárszámadás bemutatása.
4. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Mérlég számla: Vagyoni: Készpénz 132347 K. Árukészlet 7723.21 K. Adósok 55120.02 K. Felszerelés 20% leírás 400. K. Részvényesek 284.62 K. Egyenleg mint veszteség 1368.27 K. Összesen 16611.59 K. Teher: Üzletrészek 1863.58 K. Áruhitelezők 14748.01 korona. Összesen 16611.59 K. Veszteség és nyereség számla. **Kiadás:** Házbér 232.00 K. adó 171.38 K. Személyzet 1440.00 K. Szállítás 453.01 K. Egyéb üzleti költség 437.90 K. Kamat 379.82 K. Posta 26.90 K. Összesen 3141.01 K. **Bevétel:** Áruknál nyers bevétel 1772.74 Kor. Egyenleg mint veszteség 1368.27 K. összesen 3141.01 Kor.

Trieszti Általános Biztosító Társaság

(ASSICURAZIONI GENERALI.)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A «Közgazdaság» rovában közöljük a TRIESZTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mértékkel a társaság mindenkinek, a hi e czéltől hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréscsopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r. t., valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset elleni biztosító társaság” számára.

958

A csáktornyai főgynökség

Benedikt E. és Fia.

Hirdetmény.

Alsódomboru nagyközség előljárósága
ezennel közhírré teszi hogy a községi

vadászati jog

1907. július 1-től kezdődőleg 6 évre
1907. ápril 21-én délelőtt 10 óra-
kor a községi irodában nyilvános
árverésen haszonbérbe adadni fog.

Az árverési feltételek hivatalos órák alatt a köz-
ségi irodában megtekinthetők.

Alsódomboru, 1907. április 7. 956

Mihácz Ferenc Csizmesia Marton
jegyző. bíró.

Bérbeadandó.

A csáktornyai izr. hitköz-
ség ujonnan épült házának
első emeletén levő, 4 szoba
és mellékhelyiségekből álló

lakás

1907. június hó elsejétől
bérbe adatik. Feltételek a hitköz-
ség elnökénél tudhatók meg.

953 2—3

Az előljáróság.

Hochsinger-féle „GLORIA“ a legjobb szer

Rheuma ellen
Hajhullás „
Fogfájás „

12 kis vagy 2 nagy üveg bérmentve kor. 5.—

Hochsinger M. és Fiai
Csáktornya.

Hochsingerova GLORIA najbolje je sredstvo

protiv Reume
„ Ispadanja vlasi
„ Zubobolje

12 malih ili 2 velike boce franko krana 5.—

M. Hochsinger i Sinovi

908 11—25 Csáktornya.

Házeladás

Dekánovecz községben a megyei ut mellett levő, jóforgalmu korcsma épületemet, mely 3 szoba, 1 konyha és 1 pinczehelyiségből áll, szabadkézből tehermentesen, — azonnal eladom. Feltételek nálam megtudhatók.

Furdi György

Domásinecz. 959 1—1

Schicht-

szappan
a legjobb!

Megpróbáltam számtalant,
Mindenféle szert, szappant,
S mindenikből, mit használtam,
Legeslegjobbnak találtam:
A Schicht cég gyártmányát,
S zarvas jegyű szappánát.

Eladó.

Álsóhrástyan községben levő — egy
üzlethelyiség, két szoba, gazda-
sági épület stb.-ből álló

korcsmaház

a hozzátartozó legelő joggal együtt szabad
kézből eladó. Bővebbet a tulajdonos

Bratiscsák Lénárd

Turcsiscse.

960 1—1

Szőlőoltványok

ministerileg előírt minőségben,
17 faj csemegé, 19 borfajban, há-
romféle alanyon, fajtisztán, me-
szes talajra is

Gyökeres vessző Portalis, Solomis, Monticola,
Aramon, Rupentris, Gamin No. 1. és 2. kapható,

Vállalati szőlőtelep-nél

BILLÉD,

Torontál megye.

Legolcsóbb árak!

Készlet:

271.000 oltvány, 250.000 gyökeres.

934 6 10

AZ INTEZŐSÉG

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI RÉSZV. TÁRS.

Benzinmotorok

Benzincséplők

Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda

árjegyzéket

Levélczím: 872 16—52

„AGRARIA“ Budapest, Váci-út 2.

TEA

védjegye
tea kanna
eredeti csomagokban

kapható: STRAHIA TESTVÉREKNÉL Csáktornya.

Ne higgye el hanem, győződjék meg róla.

hogy van cég, ahol hihetetlenül olcsón,
(értsd nem a minőség rovására olcsón)
vásárolhat és zárolhat: Első minőségű,
selyemszitaszövetet, keveretlen tiszta gépkenő
olajat, henger és kenő olajat eredeti „Uzso“
kocsikenőcsőt, surlódásmentesítő tömítőanya-
gokat, szerelvényeket, malomszerszámokat,
vasrészeket, eszközöket, modern köz-
lőműveket, szijákat.

Ez a cég:

SCHVARCZ JÓZSEF

és Társa,

műszaki iroda és raktár. —

Gépszij-gyár.

BUDAPEST, V. Váci-körút 26.

864 14—52

„Olcsó földek Boszni-
ában PÁLFI AMBRUS
és Tsa. banjalukai cég
által kaphatók. Érdek-
lődők e cégnek directe
írjanak.

„Zemljašta uz jeftine
ciene u Bosni dobije se
kroz firme „PÁLFIAM-
BRUS i Drug“ u Ba-
njoj luci. Kupci neka se
obrate direct na ovu
firmu.“

906 10—10